

פרי קודש הילולים

בס"ד | וארא תשפ"ה | גליון מס' 147 | שנה ג'

דברי תורה על פי הספה"ק "קודש הילולים"

במכת ברד הבינו המצריים שאינם יכולים להשיג בשכלם את הנהגת ד'

כִּי בַפֶּעַם הַזֹּאת אָנִי שֹׁלַח אֶת כָּל מַגְפָּתִי אֶל לִבְךָ וּבַעֲבֹדֶיךָ וּבַעֲמֻקְךָ בַּעֲבוּר תִּדְעֵה כִּי אֵין כָּמֹנִי בְּכָל הָאָרֶץ (שמות ט, יד).

יש לדקדק, למה נקראה מכת ברד "כל מגפותי". עוד יש לדקדק למה אמר "אל לבך", וכי במכת ברד לקו המצרים בלבם (ועיין רש"י).

ונראה לפרש על פי מה שאמרו חז"ל (שמות רבה יב, ד; ה"ד ברש"י), שבמכת ברד היה נס בתוך נס, אש מתלקחת בתוך הברד, וזהו פלא שאין אדם יכול להשיגו ולהבינו בשכלו. וצריך לדעת, למה עשה כן הקב"ה.

אולם משראו את מכת ברד, שהיתה נס בתוך נס, מה שאין השכל יכול להשיג, הבינו כי הם מבקשים להשיג את דרכי הקב"ה בשכל האנושי, וזה בלתי אפשרי. כי נסתרים דרכי ד', והם גבוהים מעל השכל האנושי, ואז הודה פרעה ואמר, "חטאתי הפעם ד' הצדיק ואני ועמי הרשעים".

אלא שבתחילה, כשאמר משה לפרעה (שמות ז, טו), "אלקי העברים שלחני אליך וגו'", נתייעץ פרעה עם עבדיו ויועציו, והם דחו את דברי משה וטענו שהם נגד השכל. כי אם אלקיהם כל יכול, שליט בשמיא וארעא, למה צריך הוא לשלוח שליחים אל פרעה ולבקש ממנו שישלחם, יוציא את עמו ויקחם. וגם אחר כך, בכל מכה ומכה שהיה משה בא לבקש ולהתרות בו, אמרו,

וכיון שרק מכת ברד היא שסתרה את השגתם בדרכי ד', לכן היא נקראת "כל מגפותי". כי על ידה נוכחו לדעת שמעיקרא לא היו יכולים להבין את דרכי ד'. ומפני זה נאמר שהיא תישלח "אל לבך ובעבדיך", כי מכה זו סתרה למפרע את הבנת והשגת "לבם", שגרמו עד עתה למרידתם בד'. (ח"א קב)

אלא שבתחילה, כשאמר משה לפרעה (שמות ז, טו), "אלקי העברים שלחני אליך וגו'", נתייעץ פרעה עם עבדיו ויועציו, והם דחו את דברי משה וטענו שהם נגד השכל. כי אם אלקיהם כל יכול, שליט בשמיא וארעא, למה צריך הוא לשלוח שליחים אל פרעה ולבקש ממנו שישלחם, יוציא את עמו ויקחם. וגם אחר כך, בכל מכה ומכה שהיה משה בא לבקש ולהתרות בו, אמרו,

על ידי המילה זוכה לאריכות ימים ושנים

וְאָעֲבֹר עֲלֶיךָ וְאֶרְאֶךָ מִתְּבוֹסֶסֶת בְּדַמְיֶךָ וְאֶמַר לְךָ בְּדַמְיֶךָ חַיִּי וְאֶמַר לְךָ בְּדַמְיֶךָ חַיִּי (יחזקאל טז, ו).

הנה ידועים דברי הרמב"ם (מורה נבוכים ח"ג פמ"ט) שאחד מטעמי מצות מילה הוא למעט התאוות, ובמקום אחר כתב (ה' דעות פ"ד ה"ט) שרוב בני האדם מתים מחמת ריבוי התאוות, עיי"ש.

ולפי זה אפשר לפרש "ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמך" היינו במצות ברית מילה שממעטת את התאוות, ועל ידי זה "ואומר לך בדמך חיי", שתזכה לאריכות ימים ושנים.

לשם שמים. אבל כאשר כוונתו היא "מעל השמש", דהיינו לגבוה ולשם שמים, שפיר יש לו יתרון.

יש לקדש את העניינים הגשמיים

מֵה יִתְרוֹן לְאָדָם בְּכָל עֲמָלוֹ שִׁיעֲמַל תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ (א, ג).

הנה הנה ידוע, שאם האדם נוהג בכל ענייניו לשם שמים, הם נחשבים כמו לימוד התורה. ולפי זה אפשר לפרש, "מה יתרון לאדם", איזו תועלת יש לו לאדם "בכל עמלו שיעמול", כל זמן שכוונתו היא "תחת השמש", שלא

למען אחי ורעי אדברה נא שלום!
בעזרת השי"ת לקראת יומא דהילולא רבה של
רבינו הגה"ק הלל בן רבי אליעזר זצ"ל
שיחול ביום א' אדר הבעל"ט
מתארגנת קבוצה נכבדה מצאצאיו, להשתטח ולהתפלל על הציה"ק באוהל הצדיק זי"ע
שבסאסרעגען ברומניה.
כל המעוניין לשלוח שמות לתפילה, או שליחות להדליק נרות על הציוון, יכול לפנות למערכת.
בנסיעה קודמת נשלחו למעלה מ-700 שמות לתפילה וב"ה רבים ראו את ישועת ד' בזכות הצדיק

"...ואולי אם המצא תמצא איזה דברי אגדה אשר ראוי לאמרם
בשבילי, אולי אבנה גם אני בעבורכם..."
שם בהקדמה

"וזאת באתי לרשום איזה ליקוטים למען ירוץ הקורא, ולאמר
בשבילי איזה דבר בכל שבוע..."
קודש הילולים ח"א עמ' ז'

דברי תענוגים

מאת רבינו בנימין וואלף בן רבינו יואל זצ"ל רייכלס אב"ד שאפי, חותנו של רבינו הילל הזקן זצ"ל אב"ד אייבשיץ

חומרת מכת ברד ומכת בכורות

כי בפעם הזאת אני שולח את כל מגפותי אל לבך וגו' הנני ממטיר כעת מחר ברד.

פירוש רש"י, למדנו מכאן שמכת בכורות שקולה כנגד כל המכות. ורבים תמיהו עליו, הלוא כאן נאמרה מכת ברד, ואיך למדנו מכאן למכת בכורות. ותירץ רבינו תם מאורליינ"ש, הביאו הגאון רבי אליהו מזרחי זצ"ל [וכן הובא בפירושי הראשונים, הרא"ש, הריב"א, והדר זקנים] וזה לשונו, שהגירסא היא מכת בכורות, בפתח הבי"ת ובשורק הוי"ו, והיא מכת הברד. ונקראת כך על שם שלא היתה המכה הזאת רק בדברים האביבים, כדכתיב 'הפשטה והשעורה נוכתה כי השעורה אביב' וגו', ע"כ.

ונראה לומר, דפירוש זה, שמכת ברד היא השקולה כנגד כל המכות, אינו סותר למה שפירש רש"י לעיל בפרשת שמות עה"פ (לעיל ד, כג), 'שלח את בני ויעבדני ותמאן לשלחו הנה אנכי הורג את בנך בכורך', "היא מכה אחרונה ובה התרהו תחילה, מפני שהיא קשה".

כי מצד כובד המכה ותעצומתה, מכת ברד "שקולה כנגד כל המכות". אבל לגבי ההתראה, אם היו מתרים בפרעה תחילה בשאר המכות, היה אומר שגם החרטומים יוכלו לעשות כן. ואפילו על מכת ברד, כיון שהיא לא הזיקה אלא במי שהיה מחוץ לבית, 'בשדה', עלול פרעה לומר, שהמכשפים הנמצאים בבתיים יוכלו לעשות בלהטיהם כן. לכן התרה הקב"ה בתחילה במכת בכורות, שכיון שמכה זו נוגעת בנפשות, ואף הוא עצמו היה בכור, לא יוכל לדחות את ההתראה בטענה שהמכשפים יוכלו לעשות כן. כי מה יועיל לו לעשות ע"י המכשפים, אחר שהבכורות כבר ימותו, וכי יעשו להמית עוד.

וזהו שדייק רש"י בלשונו וכתב, "ובה התרהו תחילה, מפני שהיא קשה". פירוש, אע"פ שהברד היא "שקולה נגד כל המכות", אבל מכת בכורות היא הקשה ביותר כדי להחזירו בתשובה, שישלח את ישראל, כיון שאחרי שהיא תפגע בנפשות שוב לא יוכלו המכשפים לעשותה. וקל להבין ונכון בעזרת ה'.

דברי ברכה

מזל טוב לצאצאי רבינו הגה"ק זצ"ל

הרה"ח אליעזר הוס הי"ו (ב"ר דב ז"ל ותבדלחט"א מרת ז. הוס) לרגל אירוסיו הנכד-הבן החתן צבי ני"ו עב"ג הכלה תחי' בת הרה"ח יוסף הכהן סנה הי"ו

הרה"ח הלל מרדכי הוס הי"ו ולבנו הרה"ח אהרן משה הי"ו לרגל הכנס הנכד-הבן הב' זאב ני"ו בעול תורה ומצוות

הרה"ח ירמי' דושינסקיא הי"ו ולחתנו הרה"ח חיים מאיר הייגר הי"ו לרגל הכנס הנכד-הבן הב' ארי' לייב ני"ו בעול תורה ומצוות

הרה"ח ישראל טסלר הי"ו (חתן הרה"ח דב ז"ל ותבדלחט"א מרת ז. הוס) לרגל הולדת הנכד-הבן ני"ו

הרה"ח ישראל כהן הי"ו ולבנו הרה"ח אליעזר הי"ו ולנכדו הרה"ח יצחק הי"ו לרגל הולדת הנין-הנכד-הבן ני"ו

יהי רצון שיזכו לרווחת מכל יוצ"ח רב תענוג ונחת דקדושה לתפארת אבות, הם וכל משפחתם, ויתקיים בהם במהרה "בגלל אבות תושיע בנים ותביא גאולה לבני בניהם", אמן.

נא להתפלל וללמוד לזכות הרה"ח יואל בן חוה גיטל הי"ו לרפואה שלימה במהרה בתוך שאר חולי ישראל

לעילוי נשמת

הרבנית חיילא ב"ר דב בער רייכלס

א"ח רבינו בעל ה'דברי תענוגים' זצ"ל הורי הרבנית מרת היצל פאללאק, אם רבי אליעזר פאללאק זצ"ל, אבי רבינו הגה"ק זצ"ל נלב"ע כ"ה טבת תקס"ג

תנצב"ה

"עיקר כיבוד אב ואם לעשות רצון אבינו שבשמים כי זה נחשב לאבות כאילו המה עושים, והעיקר לקבוע עתים בכל יום ויום לתורה..." (שם)

"...מי שזכה להיות לו בנים וחתנים צדיקים וכו' המעשים שלהם יהיו לו למשען בעולם הבא וכו' ואין לנו חסד גדול מזה..." (קדוש הילולים בהקדמה)